

UNIVERZITET
„PRIVREDNA AKADEMIJA BRČKO DISTRIKT“
BOSNA I HERCEGOVINA

PRAVILA STUDIRANJA ***NA I. CIKLUSU STUDIJA***

Univerziteta „Privredna
akademija” Brčko distrikt BiH

Brčko, Septembar 2023. godine

Na osnovu člana 7. stav 2. tačka b) i člana 53. stav 1. tačka e) Zakona o visokom obrazovanju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 30/09, 29/18, 16/20 i 44/22), člana 21. stav 1. tačka e) Statuta Univerziteta “Privredna akademija” Brčko distrikt BiH, broj: 1-31/21 od 01.03.2021. godine, Senat Univerziteta “Privredna akademija” Brčko distrikt BiH, na svojoj redovnoj sjednici održanoj dana 20.9.2023. godine, donosi:

PRAVILA STUDIRANJA NA PRVOM CIKLUSU STUDIJA

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilima se uređuju organizacija studija, izvođenje prvog ciklusa studija, napredovanje studenata, vrednovanje rada nastavnika anketiranjem studenata, dodjeljivanje akademskih zvanja i diploma, izdavanje isprava o statusu studenata, trajanje studija, postupak ispitivanja i ocjenjivanja, uslova i postupka izrade završnog rada, kao i druga relevantna pitanja od značaja za ostvarivanje studija ciklusa na Univerzitetu „Privredna akademija“ Brčko (u daljem tekstu: Univerzitet).

Član 2.

Studije prvog ciklusa na Univerzitetu organizuju se i ostvaruju u skladu sa pravilima studiranja zasnovanim na Evropskom sistemu prenosa i sakupljanja bodova (ECTS).

II. ORGANIZACIJA STUDIJA

Član 3.

Univerzitet, odnosno organizacione jedinice (u daljem tekstu: fakulteti) organizuju i izvode akademske studije i cikluse iz naučnih i stručnih oblasti za koje su dobili Licencu nadležnog Odjeljenja.

Studijski program podijeljeni su na studijske godine i semestre.

Obim studijskog programa iznosi 60 ECTS bodova u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS bodova u jednom semestru.

Broj bodova za pojedini predmet određuje se prema broju časova nastave (teorijske ili praktične, vježbi, seminara i slično) i vremena za učenje kod pripreme za provjeru znanja i ocjenjivanje (testovi, kolokvijumi, završni ispiti).

Studije prvog ciklusa visokog obrazovanja traju četiri studijske godine.

U skladu sa Evropskim sistemom prenosa bodova (European Credit Transfer System-ECTS) studije prvog ciklusa u trajanju od četiri studijske godine vrednuju sa 240 ECTS bodova.

2.1. Studij

Član 4.

- (1) Visoko obrazovanje na Univerzitetu stiče se na tri ravnopravna načina učenja (izvođenja nastavnih aktivnosti):
 - a) redovno
 - b) učenje na daljinu (DL)
 - c) kombinovano učenje,
- (2) U smislu ovih pravila redovno učenje je učenje kod kojeg se predavanja, vježbe i druge nastavne aktivnosti ostvaruju u prostorijama univerziteta (izuzetno nekim drugim prostorijama) uz istovremeno neposredno fizičko prisustvo nastavnog osoblja koje provodi nastavne aktivnosti i studenata koji pohađaju nastavne aktivnosti tzv. tradicionalni način studiranja.
- (3) Učenje na daljinu je oblik studiranja zasnovan na specifičnim metodama i tehnologijama učenja, kao i odgovarajućim kadrovskim i informatičkim resursima koji obezbjeđuju njegovo kvalitetno izvođenje.
- (4) Pod učenjem na daljinu u smislu ovih pravila podrazumijeva se realizacija odgovarajućeg studijskog programa u okviru kojeg se izvođenje nastave, predavanja, vježbi, kao i provjere znanja (testovi, kolokvijumi, izrada seminara) ostvaruju posredstvom interneta i to: DL platforme kojoj se pristupa putem linka na web stranici univerziteta, putem e -mailova, putem telefonske komunikacije i svih drugih oblika razmjene multimedijalnog sadržaja sa udaljene lokacije nastavnog osoblja i studenata.
- (5) U okviru nastavnih aktivnosti kroz učenje na daljinu nastavno osoblje ima identičan oblik samostalnosti kao i kod redovnog oblika izvođenja nastave.
- (6) Nastavnici i saradnici na DL platformi imaju mogućnost i pravo da postavljaju svoja već video i audio snimljena predavanja, prezentacije, određena dokumenta, akte, fotografije i druge materijale kao i/ili da direktno budu „ prisutni- uključeni“ na platformi u rasporedom nastavnih aktivnosti (predavanja, vježbi i drugog) utvrđeno vrijeme i ostvaruju u realnom vremenu tzv “online“ komunikaciju sa studentima koji su se registrovali kao prisutni na predavanjima.
- (7) Svi materijali i snimljena predavanja na DL platformi će studentima biti dostupna 24 sata u trajanju prema odluci predmetnog profesora.
- (8) U cilju potpunijeg postizanja nastavnih ciljeva putem učenja na daljinu nastavnici će sa studentima ostvarivati verbalnu, neverbalnu i pisanu komunikaciju.
- (9) Kompetencije koje studenti stiču nakon završenog DL studija su jednake kompetencijama stečenim na tradicionalan način studiranja.
- (10) Studenti na DL studiju stiču identične diplome kao i studenti na redovnom načinu studiranja.
- (11) Vrijeme koje studenti i nastavno osoblje provede u nastavnim aktivnostima (predavanjima, vježbama i drugim oblicima nastave) kroz učenje na daljinu je

izjednačeno sa brojem časova, vremenom, koje je potrebno provesti i kroz redovno studiranje.

- (12) Kombinovani način učenja predstavlja obavljanje nastavnih aktivnost uz korištenje metoda redovnog načina učenje i metoda učenja na daljinu.
- (13) Način i omjer metoda redovnog i učenja na daljinu kod kombinovanog učenja zavisi od broja upisanih studena na konkretnom studijskom programu i drugih objektivnih okolnosti o čemu odlučuje predmetni profesor.

Svim predispitnim aktivnostima studenata (prisustvo predavanjima, seminari, kolokvijumi, pristupni radovi, vježbe i drugo) predmetni profesor vodi evidencije, koje podatke za evidencije može pribavljati i od službi Univerziteta na osnovu kojih podataka kod ocjenjivanja studenta u konkretnom predmetu dodjeljuje odgovarajući broj bodova , kako je predviđemo aktom o ocjenjivanju, te zbrajanjem ostvarenih bodova iz predispitnih aktivnosti i ostvarenih bodova na ispitu utvrđuje konačan broj bodova, a po osnovu njega i konačnu ocjenu.

Član 5.

- (1) Nastava na Univerzitetu se organizuje i izvodi u toku školske godine koja, u pravilu, počinje 1. oktobra i traje 12 kalendarskih mjeseci.
- (2) Studijska godina se organizuje u dva semestra, gdje se u svakom semestru planira po 15 sedmica nastave (zimski i ljetnji semestar), što znači ukupno 30 sedmica godišnje tokom kojih student prati nastavu u sva tri oblika učenja propisana u članu 4 ovih pravila i to u vidu: predavanja redovne nastave ili predavanja na daljinu (P- R ili P - DL), vježbi (V), seminara (S), terenske nastave (TN), praktične nastave (PN) itd.
- (3) Preostale sedmice su predviđene za održavanje jednog id oblika nastave u vidu grupnih konsultacija, završavanje pojedinih studijskih obaveza, završnih ispita i pauze između semestara.

Član 6.

- (1) U okviru nastavnog procesa predviđen je sedmični fond od ukupno 40 sati, od čega rad sa studentom iznosi najmanje 20, odnosno najviše 25 nastavnih časova sedmično u okviru jednog semestra. Jedan nastavni čas traje 45 minuta.
- (2) Vrijeme i način ostvarivanja pojedinih oblika studija utvrđuje se akademskim kalendarom i godišnjim rasporedom rada koji definiše studijski program,a u skladu sa količinom rada potrebnom za uspješno završavanje svakog pojedinačnog predmeta izraženom kroz pridružene ECTS bodove.
- (3) Akademski kalendar i godišnji raspored rada koji definiše studijski program se po istoj proceduri po kojoj se donosi može mjenjati odnosno nastavnici uz odobrenje rektora ili dekana mogu promijeniti termine svojih nastavnih aktivnosti o čemu će biti blagovremeno obaviješteni studenti na WEB STRANICI ili /i drugi adekvatan način.

Član 7.

- (1) Student koji je položio sve ispite predviđene za upisani studijski program i ispunio sve ostale obaveze propisane Statutom Univerziteta i ovim Pravilima stiče diplomu studija prvog ciklusa odgovarajućeg studijskog programa.

(2) Uz diplomu prvog ciklusa studija izdaje se i dodatak diplomi koji sadrži vještine, kompetencije i znanja nosioca diplome i druge podatke u skladu sa Zakonom, Statutom Univerziteta i drugim internim aktima.

2.2. Uslovi upisa

Član 8.

- (1) Na studijskim programima prvog ciklusa studija imaju pristup sva lica koja su završila četvorogodišnju srednju školu u Brčko Distriktu, Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i lica koja su srednju školu završila u inostranstvu.
- (2) Dokazi o završenoj srednjoj školi, svjedočanstva i diplome stečeni u inostranstvu će biti osnov za pristup nakon eventualne nostrifikacije ili na drugi način kako je to propisano visokoškolskim zakonodavstvom u Bosni i Hercegovini.

Član 9.

Kandidat se upisuje na određeni studijski program na konkurentskoj osnovi, a uzimajući u obzir:

- (1) uspjeh u prethodnom obrazovanju,
- (2) vrstu prethodnog obrazovanja,
- (3) rezultate postignute na prijemnom ispitu,
- (4) rezultate postignute na ispitu za provjeru sklonosti i sposobnosti,
- (5) druge rezultate značajne za upis kandidata.
- (6) Redoslijed kandidata za upis na prvi ciklus studija utvrđuje se na osnovu kriterijuma iz prethodnog stava, a shodno ukupnom broju bodova ostvarenih kroz rezultate u prethodnom obrazovanju, rezultate postignute na prijemnom ispitu, odnosno na ispitu za provjeru sklonosti i sposobnosti i druge rezultate značajne za upis kandidata.
- (7) Organizacione jedinice mogu svojim opštim aktom utvrditi detaljnije kriterije u skladu sa specifičnostima studijskog programa koji izvode, ali koji ne mogu biti u suprotnosti sa kriterijima koje je donio Senat Univerziteta.
- (8) Provođenje prijemnog ispita, odnosno ispita za provjeru sklonosti i sposobnosti, odnosno rangiranje kandidata za upis na studijski program prvog ciklusa studija provodi Komisija koju rješenjem imenuje dekan organizacione jedinice.
- (9) Pravo na upis stiče kandidat koji je rangiran u okviru broja studenata utvrđenog odlukom Senata o broju studenata za upis na prvu godinu studija prvog ciklusa u odgovarajućoj školskoj godini.
- (10) Rang lista kandidata objavljuje se na oglasnoj tabli organizacione jedinice i web sajtu Univerziteta.
- (11) Kandidati za upis na studijski program prvog ciklusa studija mogu podnijeti prigovorna postupak rangiranja. Prigovor se podnosi dekanu organizacione jedinice u pisanoj formi. Dekan rješava žalbe kandidata u roku od tri dana, pri čemu je donešena odluka konačna.
- (12) Kandidat koji je ostvario pravo na upis, a u predviđenom roku nije izvršio upis, gubi pravo upisa, a umjesto njega pravo na upis stiče sljedeći kvalifikovani kandidat na

rang listi.

Član 10.

- (1) Uslovi prijemnog ispita, odnosno uslovi ispita za provjeru sklonosti i sposobnosti i način polaganja se objavljuju u javnom konkursu za upis studenata.
- (2) Upis studija obavlja se na osnovu javnog konkursa koji objavljuje Univerzitet u rokovima utvrđenim zakonom.
- (3) Strani državljani upisuju se na studij pod jednakim uslovima kao i državljani BiH. Strani državljani su obavezni uplatiti školarinu ili dio školarine ili mogu biti oslobođeni plaćanja školarine o čemu odluku donosi Senat Univerziteta.
- (4) Ukoliko nema dovoljan broj zainteresovanih studiskih

Član 11.

- (1) Kandidati koji su na drugim Univerzitetima srodnih studija studirali po nastavnom planu i programu prije uvođenja ECTS bodova ili su završili osnovne akademske studije po ECTS sistemu na drugim Univerzitetima iz srodnih oblasti, mogu zahtijevati da im se izvrši vrednovanje navedenih studija i ostvarenih rezultata studiranja u ekvivalentan broj ECTS bodova prema nastavnom planu i programu nekog od fakulteta Univerziteta.

2.3. Struktura studijskog programa

Član 12.

- (1) Studijski program je skup obaveznih, izbornih i fakultativnih predmeta, sa okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem obezbjeđuju neophodna znanja i vještine za sticanje diplome odgovarajućeg nivoa i vrste studija.
- (2) Studijskim programom utvrđuju se:
 - a) Nazivi i ciljevi studijskog programa,
 - b) Model studijskog programa,
 - c) Oblast obrazovanja kojoj pripada studijski program,
 - d) Vrsta studija i ishod procesa učenja,
 - e) stručni,akademski,odnosno naučni naziv,
 - f) uslovi za upis na studijski program,
 - g) lista obaveznih i izbornih predmeta sa okvirnim sadržajem,
 - h) načini izvođenja studija i polaganja ispita za sve oblike sticanja visokog obrazovanja,
 - i) trajanje studija i potrebno vrijeme za izvođenje pojedinih oblika studija,
 - j) predviđeni broj časova za pojedine predmete i njihov raspored po godinama,
 - k) bodovna vrijednost svakog predmeta iskazana u skladu sa ECTS bodovima,
 - l) bodovna vrijednost završnog rada iskazana u skladu sa ECTS bodovima,
 - m) uslovi upisa studenta u sljedeći semestar,odnosno sljedeću godinu studija,
 - n) preduslovi za upis pojedinih predmeta i grupe predmeta,
 - o) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa,
 - p) uslovi za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija,
 - q) ostala pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

- (1) Bodovna vrijednost predmeta iz tačke j) stava 2. ovog člana izračunava se u skladu sa Uputstvom o izračunavanju bodovne vrijednosti predmeta koje je sastavni dio Pravila.
- (2) Nastavnim planom se utvrđuje trajanje studija, nastavni predmeti i njihov raspored po semestrima i godinama, te broj časova zarazne oblike nastave.

Član 13.

(1) Podaci o predmetu sadrže:

- a) Naziv predmeta i odgovarajuću šifru za lakšu identifikaciju predmeta,
- b) Druge oblike nastave namjenjene sticanju i usavršavanju profesionalnih znanja i vještina (seminari, tematske klinike, debatni časovi, praktični rad, terenski rad i drugo),
- c) Kratak opis programa predmeta koji omogućava razumijevanje njegove sadržine od strane studenata i drugih potencijalnih partnera,
- d) Opis potrebnih predznanja sa navođenjem obaveznih predmeta koje treba prethodno položiti,
- e) Procjenu postavljenih ciljeva iz stručne literature,
- f) Naznaku o obaveznim i izbornim predmetima,
- g) Ime nastavnika i saradnika,
- h) Dužinu trajanja nastave - godinu studija, semestar, broj časova sedmično, mjesto predmeta u ukupnom pregledu (dijagram strukture studija),
- i) Nastavne metode i savlađivanje gradiva - predavanja, konsultacije, vježbe, laboratorijske vježbe, seminari, terenski rad i slično, sa brojem sedmičnih časova i ukupnom broju sedmica trajanja određene aktivnosti,
- j) Način polaganja i trajanja ispita-oblici provjere znanja tokom nastave, njihova učestalost i vrednovanje praktičnog rada i drugih oblika individualnog rada (seminarski radovi, projekti i drugo), način i termini polaganja ispita,
- k) Posebnu naznaku predmeta na kojim se nastava izvodi na nekom od stranih jezika,
- l) Bodove predviđene za određeni predmet, u skladu sa opštim postavkama ECTS-a, uz naznaku broja bodova za bitne aktivnosti predviđene programom predmeta (laboratorijski rad, terenski rad, itd.).

(2) Senat Univerziteta daje saglasnost na zahtjev vijeća fakulteta, za uvođenje novog nastavnog predmeta, a u okviru odgovarajuće katedre za pojedini studijski program.

(3) Studentima se obezbjeđuju informacije o karakteru izbornog predmeta za koji se opredjeljuju, čime se definišu/određuju objektivne mogućnosti u pogledu broja studenata kojiće ih pohađati.

(4) Fakulteti Univerziteta zadržavaju pravo da na početku svakog semestra donesu odluku o strukturi izbornih predmeta studijskih programa, za koje će se organizovati nastava, na osnovu interesovanja kandidata i raspoloživih resursa.

2.4. Organizacija nastave

Član 14.

U okviru nastavnog procesa organizuju se i konsultacije, hospitacije, rad u fono laboratoriji, rad u medijateci ili računarskom centru, rad u čitaonici i biblioteci fakulteta, individualno i/ili grupno učestvovanje u stručnim i naučnim projektima i/ili istraživanjima i drugi povremeno organizovani oblici nastave.

Član 15.

- (1) Studenti pohađaju predavanja, seminare i ostale vidove nastave u skladu sa njihovim statusom.
- (2) Za prisustvo svim vidovima nastave za studente i o njemu vode evidenciju stručne službe fakulteta i sam student, na osnovu koje student po odslušanom semestru dobija potpis od predmetnog nastavnika.

Član 16.

- (1) Nastava se izvodi prema utvrđenom rasporedu časova. Fakulteti su dužni da raspored časova objave pre početka nastave.
- (2) Za svaki predmet predmetni nastavnik utvrđuje i pribavlja saglasnost dekana za svoj raspored rada – nastavnih aktivnosti i dužan je da isti dostavi studentskoj službi fakulteta, prije početka predavanja.

Član 17.

- (1) Termini polaganja završnih ispita moraju biti utvrđeni na takav način da u prevelikom mjeri ne opterećuju studenta.
- (2) Kolokvijumi se organizuju u terminima utvrđenim za izvođenje nastave iz predmeta iz kojih je predviđeno polaganje kolokvijuma.

Član 18.

- (1) Zadaci predviđeni za individualni rad studenta (seminarski, domaći, grafički, projekti i drugo) moraju biti ravnomjerno raspoređeni u toku semestra. Ukupni obim zadataka mora biti usaglašen sa opterećenjem predviđenim na predmetu, saglasno ECTS-u.
- (2) Nastavnik je dužan da u toku nastave, izrade samostalne zadatke i pripreme provjere znanja da pomogne studentima organizovanjem konsultacija. Termini i vrijeme za konsultacije trebaju biti usklađeni sa nastavom tako da su dostupni studentima (putem web stranice ili oglasne table).
- (3) Promjena rasporeda časova i plana rada u toku nastave, po pravilu nije dopuštena. Ako se ukaže potreba za promjenom (zbog bolesti nastavnika ili slično) prodekan za nastavu određuje promjenu.

Član 19.

- (1) Nastava se može organizovati u formi „učenja na daljinu”, ali se ispiti moraju održavati u mjestu organizovanja nastave.
- (2) Praktični rad i stručna praksa mogu se organizovati i izvoditi kao sastavni dio redovne

nastave ili kao zasebna cjelina.

2.5. Opredjeljivanje za izborne predmete i evidencija

Član 20.

- (1) Student se opredjeljuje za izborne predmete koje želi da sluša i polaže u narednom semestru prije početka nastave u zimskom semestru, a za prvu studijsku godinu nakon upisa.
- (2) Izbor predmeta vrši se na način da ukupni zbir ECTS bodova bude 30 za semestar, odnosno 60 ECTS bodova za godinu.

Član 21.

- (1) Po isteku termina predviđenih za prijavljivanje izbornih predmeta formiraju se spiskovi studenata po predmetima za narednu studijsku godinu i objavljuju na fakultetu za svaki studijski program i predmet.
- (2) Studijski predmeti koje je student prijavio ne mogu se mijenjati nakon njihove verifikacije na naučno- nastavnom vijeću fakulteta.
- (3) Podaci o prijavljenom opterećenju unose se u evidencioni karton studenta.

2.6. Upis naredne studijske godine

Član 22.

- (1) Student stiče uslov za upis naredne studijske godine a koje u studijskoj godini u koju je upisan ostvario 60 ECTS bodova
- (2) Izuzetak od prethodnog stava je organizovanje oktobarskog ispitnog roka za studente kojima je preostalo da izvrše obaveze na najviše dva nastavna predmeta, odnosno najviše 12 ECTS bodova iz studijskog programa upisane godine, radi ostvarenja ukupnog broja od 60 bodova potrebnih za upis naredne godine.
- (3) U slučaju da student ne ispuni uslove za upis naredne godine studija, obnavlja godinu i ima pravo da prati nastavu i polaže ispite iz naredne godine studija do broja bodova koje je ostvario u prethodnoj godini studija.
- (4) Univerzitet, odnosno organizaciona jedinica za studenta iz stava 3. ovog člana utvrđuje ispite koje može slušati i polagati u narednoj godini studija, o čemu vodi posebnu evidenciju.
- (5) Podaci upisani u evidenciju iz stava 4. ovog člana upisuju se u studentsku knjižicu (indeks) i matičnu knjigu nakon što student upiše godinu studija za koju je vođena evidencija.

2.7. Obnova studijske godine

Član 23.

- (1) Pri ponovnom upisu studijske godine, student može promijeniti izborne predmete.
- (2) Na lični zahtjev, vijeće organizacione jedinice može studentu odobriti fakultativno slušanje nekih predmeta, ukoliko ocijeni da zato postoje organizacione mogućnosti.
- (3) U slučaju izmjene sadržaja studijskog programa, student koji obnavlja godinu, obavezan je da prihvati nastale izmjene.

2.8. Evidencija nastave, ovjera semestra i godine

Član 24.

- (1) Studentska služba fakulteta, odgovorni nastavnik i student vode kompletnu evidenciju nastavnih aktivnosti.

- (2) Na kraju semestra i studijske godine ovjerava se indeks studenta.

2.9. Evaluacija nastave

Član 25.

- (1) Praćenje uspješnosti nastavnog procesa sprovodi se anketiranjem studenata, kao dijela redovnog nadzora u pogledu ocjenjivanja nastave, programa, profesora i njihovih predavačkih sposobnosti.
- (2) Anketa je anonimna.
- (3) Za sprovođenje ankete odgovorni su Komitet za osiguranje kvaliteta, univerzitetska kancelarija za osiguranje kvaliteta i koordinator za osiguranje kvaliteta fakulteta.
- (4) Pravila sprovođenja, sadržaji načina obrade ankete definisana su Pravilnikom o studentskom vrednovanju kvaliteta studija koji donosi Senat Univerziteta.

III. PRAVILAO STATUSUSTUDENTA

3.1. Status studenta

Član 26.

- (1) Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program.
- (2) Status studenta prestaje pd uslovima utvrđenim Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta i statutima organizacionih jedinica.

3.2 Status studenata vrhunskih sportista i umjetnika

Član 27.

Studentu koji ima zvanično verifikovan status vrhunskog sportiste, vrhunskog umjetnika i sl. može se odobriti savladavanje studijskog programa pod posebnim uslovima, koje utvrđuje Senat Univerziteta.

3.3. Status studenata sa invaliditetom

Član 28.

- (1) Student sa invaliditetom ima pravo na mentora i da ispit polaže na način prilagođen njegovim mogućnostima, te na ravnopravno uključenje u sve procese na Univerzitetu koje se tiču studenata.
- (2) Odlukom dekana fakulteta određuje se način studiranja i polaganja ispita, zavisno od vrste i stepena invaliditeta, pojedinačno za svakog studenata.

3.4. Promjena studijskog programa

Član 29.

- (1) Studentu se može omogućiti prelazak sa jednog studijskog programa na drugi.
- (2) Pravo na promjenu studijskog programa može se ostvariti prije početka nastave. Uz zahtjev za promjenu studija ili studijskog programa prilažu se dokumenta o postignutom uspjehu na studiju, odnosno studijskom programu sa koga se prepisuje.
- (3) Odluku po zahtjevu studenta za promjenu studijskog programa unutar istog fakulteta uskladu sa stavom 1. ovog člana donosi dekan fakulteta, odnosno rektor, ukoliko se studijski program na koji student prelazi nalazi na drugom fakultetu Univerziteta.
- (4) Vrijeme studiranja na studijskom programu, sa koga se student prepisuje, uračunava se

u ukupno trajanje studija.

3.5. Mobilnost studenata na Univerzitetu

Član 30.

(1) Studentu koji je položio ispit na drugom studijskom programu priznaje se polozeni ispit, ako predmet iz kojeg je ispit položen, po svom sadržaju i obimu odgovara predmetu koji je student upisao, što se dokazuje dokumentima predviđenim ECTS pravilima.

(2) Ako predmet iz kojeg je ispit položen po svom sadržaju i obimu najmanje 80% odgovara predmetu koji je student upisao, nastavnik može priznati ispit u cjelini ako je ocijenio da je student stekao znanje i vještine u dovoljnoj mjeri za priznavanje ispita.

Član 31.

Priznavanjem ispita priznaje se i ocjena kojom je student ocijenjen na ispitu. Broj bodova priznatog ispita utvrđuje se u skladu sa pravilima ECTS.

3.6. Mobilnost između univerziteta

Član 32.

(1) Student ima pravo da u toku studija provede određeno vrijeme (semestar ili studijsku godinu) na drugoj ustanovi visokog obrazovanja u zemlji ili inostranstvu posredstvom međunarodnih programa za razmjenu studenata ili na bazi bilateralnih ugovora između ovog i drugog univerziteta i drugih oblika saradnje.

(2) U skladu sa ugovorom koji student zaključuje sa Univerzitetom i bilateralnim ugovorom između ovog i univerziteta na kojem je student boravio (proveo semestar ili studijsku godinu), priznaje mu se broj bodova ostvaren za vrijeme studiranja sa univerziteta na kome je boravio.

Član 33.

Mobilnošću studenata između univerziteta ne podrazumijeva se izdavanje diplome, odnosno sticanje stepena, od strane univerziteta na kome student boravi, ukoliko ugovorom između univerziteta nije uređeno izdavanje zajedničke diplome, odnosno priznavanje stepena.

Član 34.

(1) Uz zahtjev za boravak na drugoj ustanovi visokog obrazovanja prilažu se originalna dokumenta predviđena ECTS pravilima za promjenu mjesta studiranja, i to:

- a) formular za prijavljivanje studenata na drugu visokoškolsku instituciju,
- b) ugovor o studiranju na drugoj visokoškolskoj ustanovi,
- c) prepis ocjena,
- d) informacioni paket.

(2) Zadatke u vezi administrativnih i akademskih aspekata ECTS pravila (informisanje studenata, pomoć kod pripreme dokumenata, komunikacija između matične univerzitetske jedinice i institucije, pomoć kod uključivanja gostujućih studenata u obrazovni program) obavljaju ECTS koordinatori studijskih programa na fakultetu.

3.7. Mirovanje statusa studenta

Član 35.

(1) Prava i obaveze studenta mogu mirovati.

(2) Studentu se odobrava mirovanje prava i obaveza u sljedećim slučajevima:

- a) teže bolesti,
- b) upućivanja na stručnu praksu u trajanju od najmanje šest mjeseci,
- c) njege djeteta do godinu dana života,
- d) održavanja trudnoće,
- e) vršenja rukovodnih funkcija u studentskom predstavničkom tijelu,
- f) u drugim slučajevima predviđenim statutima organizacionih jedinica.

(3) Mirovanje prava i obaveza studentu se odobrava na njegov lični pisani zahtjev. Uz zahtjev za mirovanje prava i obaveza student je obavezan da priloži dokumentaciju kojom se dokazuje postojanje slučaja iz prethodnog stava.

(4) Zahtjev za mirovanje prava i obaveza podnosi se prije nastupanja mirovanja, a nakon upisane studijske godine na kojoj će koristiti to pravo. Izuzetno, zahtjev za mirovanje pob osnovu bolničkog liječenja ili trudnoće može se podnijeti u roku od 30 dana po prestanku razloga koji ga uzrokuju.

(5) Dekan fakulteta u slučaju osnovanosti zahtjeva donosi rješenje o kojim se studentu

odobrava mirovanje prava i obaveza.

- (6) Ukoliko se utvrdi neosnovanost zahtjeva, dekan donosi rješenje o odbijanju zahtjeva.
- (7) Protiv rješenja dekana dozvoljen je prigovor naučno-nastavnom vijeću, u roku od 15 dana od prijema rješenja.
- (8) Odluka naučno-nastavnog vijeća po prigovoru studenta je konačna.
- (9) Po prestanku razloga zbog kojih je zatražio mirovanje, student nastavlja studije prema važećem studijskom programu.

IV. VREDNOVANJE RADA STUDENTA

4.1. Praćenje rada studenta

Član 36.

- (1) Rad i znanje studenta prati se i ocjenjuje kontinuirano u toku semestra i na završnom ispitu.
- (2) Ocjenjivanje se vrši dodjeljivanjem bodova/poena za svaki oblik aktivnosti i putem provjere znanja u toku semestra (obavezne nastavne aktivnosti) i na završnom ispitu, a u skladu sa ECTS pravilima.
- (3) Evidenciju ocjenjivanja vodi studentska služba fakulteta.
- (4) Predmetni nastavnik obavezan je da na početku nastave u akademskoj godini upozna studente sa metodologijom organizacije nastave, praćenja i ocjenjivanja, terminima provjere znanja, karakterom i sadržinom završnog ispita, strukturom ukupnog broja poena i načinom formiranja ocjene.

Član 37.

- (1) Nastavnik je dužan da javno saopšti studentima rezultate o broju osvojenih poena nakon svake provjere, kao i ukupan broj poena koje je student postigao od početka nastave.
- (2) U strukturi ukupnog broja bodova/poena najmanje 50% mora biti predviđeno za obavezne nastavne aktivnosti u toku semestra.
- (3) Na zahtjev studenta nastavnik je dužan da detaljno obrazloži ocjenu njegovog rada.
- (4) U okviru trajanja nastavnog procesa u toku svakog semestra (15 sedmica nastave) mogu se organizovati redovne provjere i vanredna provjera znanja u vidu: testova, kvizova, diktata, konverzacije i kolokvija.

Član 38.

- (1) Studenti su obavezni prisustvovati svim provjerama znanja.
- (2) Provjere znanja studenata su javne.
- (3) Provjere na svim oblicima znanja prihvaće se kao kumulativni ispit, ukoliko je postignuti rezultat pozitivan, nakon svake pojedinačne provjere i iznosi najmanje 51% u ukupnoj vrijednosti od 100% predviđenog i/ili traženog ukupnog fonda znanja i vještina.

Član 39.

- (1) Vijeće fakulteta, svojim aktima, utvrđuje bliža pravila studiranja i specifičnosti za predmete i dodatne uslove koje student mora ispuniti kao uslov za pohađanje predavanja i polaganje ispita iz pojedinih predmeta u tekućoj studijskoj godini.
- (2) Akti fakulteta iz stava 1. ovog člana ne mogu biti u suprotnosti sa ovim Pravilima i ne mogu uskraćivati prava studentima utvrđena ovim aktom.

Član 40.

- (1) Polaganje ispita organizuje se u sljedećim ispitnim rokovima: januarsko-februarski, junsko-julski i septembarski.
- (2) Izuzetno, od stava 1. ovog člana je organizovanje oktobarskog ispitnog roka za studente kojima je preostalo da izvrše ispitne obaveze na najviše dva predmeta, odnosno 12 bodova iz studijskog programa upisane godine, radi ostvarenja ukupnog broja od 60 ECTS bodova potrebnih za upis naredne godine.
- (3) Ispitni rok sadrži dva ispitna termina, s pravom studenta da koristi oba ispitna termina.
- (4) Pri određivanju ispitnih rokova potrebno je obezbjediti da razlika između dva termina bude najmanje 25dana.

4.2. Završni ispiti

Član 41.

- (1) Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa načinom polaganja završnog ispita i terminima za njegovo održavanje.
- (2) Završni ispit se u strukturi poena može vrednovati sa najviše 50% ukupnog broja poena i održavaju se u ispitnim rokovima iz člana 40. ovog Pravilnika.

Član 42.

- (1) Završnom ispitu može pristupiti student koji je zadovoljio sve programom propisane obaveze, te se blagovremeno prijavio za polaganje tog ispita.
- (2) Student je obavezan da prijavu za polaganje ispita studentskoj službi fakulteta preda najkasnije 1 (jednu) sedmicu prije održavanja ispita prema usvojenom kalendaru.

4.3. Ocjenjivanje

Član 43.

- (1) Rezultate provjere rada i znanja studenta u toku nastave predmetni nastavnik unosi u indeks studenta.
- (2) Nakon završetka nastave i završnog ispita nastavnik određuje ukupni broj osvojenih poena i formira konačnu ocjenu za svakog studenta. Ukupan broj osvojenih poena i završnu ocjenu nastavnik unosi u indeks, ispitnu prijavu i zajednički spisak/izvještaj studenata, koje dostavlja studentskoj službi fakulteta.
- (3) Ocjenjivanje i vrednovanje vrši se u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta.

Član 44.

- (1) Ispiti se polažu u sjedištu univerziteta, a samo izuzetno i van sjedišta ako se radi o ispitu iz nastavnog predmeta čiji karakter to zahtjeva.

(2) Odluku o polaganju ispita van sjedišta univerziteta (fakulteta) u svakom pojedinačnom slučaju donosi dekan, što se detaljnije reguliše statutima organizacionih jedinica.

Član 45.

- (1) Ispiti i svi oblici provjere znanja su javni.
- (2) Nastavnik je dužan da traži izuzeće od obavljanja ispita ukoliko postoji neka okolnost koja može dovesti u sumnju njegovu nepristrasnost i objektivnost.
- (3) Oblici provjere znanja mogu biti pismeni, usmeni i praktični.
- (4) Ukoliko se ispit organizuje usmeno, nastavnik treba da omogući svim zainteresovanim studentima da prisustvuju ispitivanju. Usmenom ispitu obavezno prisustvuje, pored kandidata i ispitivača i najmanje još jedno lice iz reda studenata, nastavnika ili saradnika.
- (5) Ukoliko se ispit organizuje pismeno, nastavnik treba upoznati studente sa kojim se pomagalima mogu koristiti tokom ispita.

Član 46.

(1) Nastavnik je dužan da saopšti studentima rezultate usmenog završnog ispita odmah po održanom ispitu, a konačnu ocjenu na ispitu dužan je objaviti u roku od dva dana nakon završenog ispita.

Član 47.

- (1) Ako student smatra da je oštećen u postupku sprovođenja i ocjenjivanja ispita ili u ostalim oblicima provjere znanja, odnosno da ispit nije obavljen u skladu sa Zakonom, Statutom Univerziteta i Pravilima studiranja, studentima pravo da dekanu fakulteta podnese prigovor na dobijenu ocjenu u roku od dva dana od dana dobijanja ocjene.
- (2) Student je obavezan da prigovor iz prethodnog stava obrazloži.
- (3) Dekan fakulteta je obavezan da u roku od tri dana od prijema prigovora, razmotri prigovor na dobijenu odluku i donese rješenje po prigovoru.
- (4) Ukoliko ocijeni da je prigovor iz stava 2. ovog člana osnovan, dekan fakulteta, donosi rješenje o ponavljanju ispita, sa kojim treba upoznati predmetnog nastavnika i studenta. U rješenju se imenuje ispitna komisija i utvrđuje termin ponavnog ispita. Ispitivač s čijom ocjenom student nije zadovoljan ne može biti predsjednik komisije.
- (5) U slučaju iz prethodnog stava, polaganje ispita pred ispitnom komisijom obavlja se najkasnije u roku od sedam dana od prijema rješenja o ponavljanju ispita.
- (6) Odluku o ocjeni komisija donosi većinom glasova i ova odluka je konačna.
- (7) Zapisnik o toku ispita i ocjeni komisija dostavlja studentskoj službi fakulteta.

Član 48.

- (1) Poslije tri neuspjela pokušaja polaganja istog ispita, student ima pravo da na lični zahtjev polaže ispit pred ispitnom komisijom koju imenuje dekan organizacione jedinice.
- (2) U slučaju spriječenosti predmetnog nastavnika da održi završni ispit, organizacija i održavanje završnog ispita povjerava se drugom nastavniku iz iste ili srodne oblasti, ili komisiji koju imenuje dekan fakulteta.
- (3) Komisija iz stava 1. i 2. ovog člana ima najmanje tri člana. U komisiju se imenuju nastavnici iz iste ili srodne uže naučne oblasti.

- (4) U slučaju iz stava 1. ovog člana, ispitivač s čijom ocjenom student nije zadovoljan ne može biti predsjednik komisije.
- (5) Odluku o ocjeni komisija donosi većinom glasova.
- (6) Odluka komisije je konačna.
- (7) Na saopštenje ocjena komisije sa usmenog, odnosno pismenog završnog ispita shodno se primjenjuju odredbe člana 47. ovih Pravila.
- (8) Zapisnik o toku ispita i ocjeni komisija dostavlja studentskoj službi fakulteta.

4.4. Završni rad

Član 49.

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa studija može biti predviđen završni rad.
- (2) Završni rad predstavlja samo stalnu stručnu obradu određenog problema.
- (3) Završni rad se izrađuje u formi i obimu koji se utvrđuje internim pravilima fakulteta.
- (4) Na prvom ciklusu studija završni rad se vrednuje sa od 5 do 10 ECTS bodova.
- (5) Završnim radom student dokazuje da je na osnovu znanja stečenog tokom studija ovladao zadanom temom, da je temu obradio po predviđenoj metodologiji, da zna da koristi stručnu literaturu i terminologiju, kao i da je ispravno navodi.
- (6) Tema završnog rada bira se iz predmeta koje sadrži studijski program.
- (7) Moguće teme završnih radova predlažu predmetni nastavnici. Početkom svake akademske godine naučno-nastavno vijeće, usvaja spisak tema završnih radova za tekuću godinu koji se objavljuje na oglasnoj tabli i web stranici organizacione jedinice.
- (8) Izuzetno, studentu se može od strane vijeća fakulteta odobriti tema završnog rada koju samostalno predloži, uz prethodnu konsultaciju sa nastavnikom kod kojeg želi da uradi završni rad.
- (9) Uz svaku temu završnog rada navodi se osnovna literatura.

Član 50.

- (1) Završni rad prijavljuje se studentskoj službi fakulteta na propisanom obrascu.
- (2) Student stiče pravo da prijavi završni rad kada ispuni sve propisane uslove iz prethodnjeg semestra.
- (3) Prijava završnog rada obuhvata sljedeće podatke: radni naziv teme, predmet, datum prijave i potpis mentora.

Član 51.

U studijskoj godini nastavnik može preuzeti, u svojstvu mentora, najviše 10 završnih radova prvog ciklusa studija za studijske programe iz tehničkih, biotehničkih, prirodno matematičkih nauka, odnosno najviše 15 završnih radova za studijske programe iz društvenih i humanističkih nauka.

Član 52.

Student može samo jednom promijeniti temu završnog rada.

Član 53.

- (1) Završni rad student izrađuje samostalno.
- (2) Mentor je obavezan da prati rad studenta, pomaže mu savjetima i upućivanjem u

literaturu.

Član 54.

- (1) Student formira završni rad u konceptu sa svim pripadajućim dijelovima. Koncept se predaje nastavniku - mentoru na uvid i pregled. Student je dužan postupiti prema uputstvima i primjedbama nastavnika-mentora. U protivnom rad se vraća na dalju doradu.
- (2) Nastavnik je dužan da pregleda rad i vrati ga sa komentarom najkasnije za dvije sedmice od dana predaje rada.

Član 55.

- (1) Student predaje 4 (četiri) primjerka završnog rada studentskoj službi fakulteta.
- (2) Nakon predaje rada u potrebnom broju primjeraka, na prijedlog mentora dekan fakulteta/formira komisiju za odbranu završnog rada i zakazuje odbranu.
- (3) Komisija se sastoji od najmanje 3 člana.
- (4) Mentor je član Komisije za odbranu završnog rada, ali ne može biti predsjednik Komisije.
- (5) Podaci o odbrani objavljuju se na web stranici i oglasnoj tabli fakulteta. Od predaje rada do njegove odbrane mora proći najmanje 5 dana.

Član 56.

- (1) Odbrana završnog rada sastoji se po pravilu od usmenog izlaganja rezultata rada i obrazloženja izdvojenih zaključaka, kao i odgovora na pitanja komisije u vezi rezultata rada i zaključaka.
- (2) Ako student ne zadovolji na odbrani završnog rada, ima pravo da zatraži da mu se odobri izbor nove teme u okviru istog ili drugog predmeta.
- (3) Završni rad i odbrana ocjenjuju se jedinstvenom ocjenom od 5 (pet) do 10 (deset).
- (4) Ocjena se donosi većinom glasova članova komisije.

V. ISPRAVE O STUDIJAMA

5.1. Diploma

Član 57.

- (1) Studentu koji je završio prvi ciklus studija izdaje se diploma o završenom prvom ciklusu studija.
- (2) Uz diplomu iz prethodnog stava studentu se obavezno izdaje dodatak diplomi.
- (3) Dodatak diplomi se izrađuje ćiriličnim pismom na srpskom jeziku. Na zahtjev studenta dodatak diplomi se izrađuje latiničnim pismom na jednom od jezika drugih konstitutivnih naroda BiH. Dodatak diplomi se obavezno izrađuje i na engleskom jeziku.
- (3) Diplomom o završenom prvom ciklusu studija i dodatak diplomi potpisuju rektor i dekan fakulteta.
- (4) Diploma se ovjerava suvim žigom Univerziteta.
- (5) Dodatak diplomi ovjerava se pečatom Univerziteta.

Član 58.

- (1) Diplome se uručuju na svečanoj promociji.
- (2) Svečanu promociju studenata koji su stekli diplomu prvog ciklusa studija obavlja dekan fakulteta.

5.2. Druge isprave

Član 59.

- (1) Na zahtjev studenta izdaju se i druge isprave o studiju kojima se potvrđuju statusna i druga prava studenta u toku studiranja.
- (2) Sve molbe i zahtjeve studenti dostavljaju u pisanom obliku studentskoj službi fakulteta.

5.3. Studentska identifikaciona kartica

Član 60.

Univerzitet može da izda studentsku identifikacionu karticu kao dokaz da je lice registrovano kao student Univerziteta, kojom mu se obezbjeđuje:

- a) Pristup svim prostorima u kojima se odvijaju studentski programi Univerziteta,
- b) Korišćenje biblioteka, računarskih učionica, osim ako nisu predviđena posebna pravila registracije,
- c) Pristup sportskim i drugim objektima kojima raspolaže Univerzitet,
- d) Druge aktivnosti u okviru djelatnosti Univerziteta.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

6.1. Primjena Pravila

Član 61.

Ova Pravila se primjenjuju na studente prvog ciklusa studija koji su upisani na studijske programe Univerziteta po principima Bolonjske konvencije.

Član 62.

(1) Studenti upisani na diplomski studij prema odredbama Zakona o univerzitetu («Službeni glasnik RS» broj: 99/04 i 92/05) mogu završiti ove studije po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najduže do kraja akademske godine, osim studenata upisanih na diplomatske studije u trajanju od 5 ili 6 godina koji mogu završiti ove studije do kraja akademske naredne akademske godine.

(2) Studenti koji ne dovrše diplomski studij u roku iz prethodnog stava, studije mogu nastaviti u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Brčko Distrikta («Službeni glasnik Brčko distrikta» broj: 120/09), Statutom Univerziteta i ovim Pravilima.

Član 63.

Student koji nije ostvario uslov za upis naredne godine studija iz st. 1. i 2. člana 22. ovih Pravila ima pravo upisa u narednu akademsku godinu sa pravom prenosa jednog predmeta, odnosno najviše 8 ECTS bodova.

Stupanje na snagu

Član 64.

Ova Pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja na web stranici Univerziteta, a stavljaju se van snage svi drugi opšti akti i njihove odredbe koje su regulisale ova pitanja.

PREDSJEDAVAJUĆI SENATA
REKTOR

Broj: 7-31/21-1

Datum: 20.9.2023.godine